

Rallylydnad

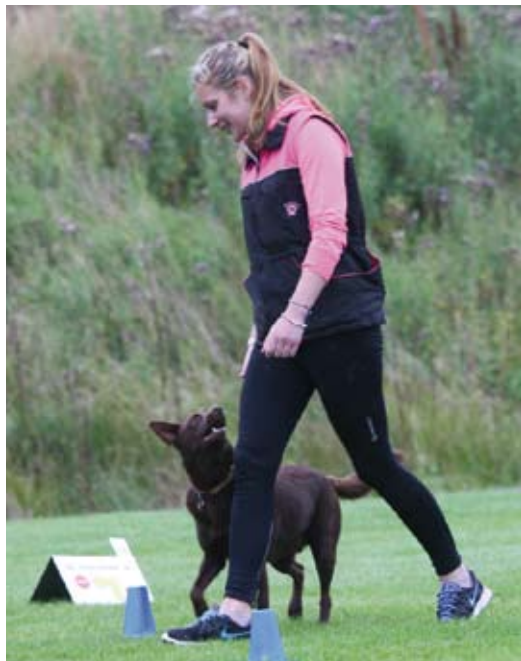

Sveriges Hundungdom
för hundintresserad ungdom

Start!

Sporten för alla

Det här är en hundsport för alla, till skillnad från många andra hundsporarter som passar bättre för vissa typer av hundar och deras förare. Rallylydnad kan precis alla börja träna i, både folk och hundar. Det finns till och med inskrivet i reglerna att personer med särskilda behov, som till exempel fysiska handikapp, är välkomna. Tanken med rallylydnad är att den ska bygga på glädje, kommunikation och samarbete mellan förare och hund.

Föraren är karlläsare

Sporten är en ny ”uppfinring” som kommer från USA och upphovsmannen heter Bud Kramer. Namnet betyder helt enkelt att man kör lydnad på en bana. Föraren följer skyltarna i nummerordning och tar sig själv och hunden runt banan.

Till Sverige kom rallylydnad på allvar 2005 och den 1 juli 2011 blev sporten en officiell gren inom Svenska Kennelklubben (SKK). Att en hundsport är officiell betyder att hundens resultat registreras centralt av SKK. Populär var dock rallylydnaden redan innan tävlingarna blev officiella och nu finns det många tävlingar som drar åtskilliga startande i alla klasser.

Glädje och kontakt mellan förare och hund är viktigt i rallylydnad.

Bana med många skyltar

Om agility kan jämföras med hästsportens hopptävlingar kan rallylydnad kanske jämföras med tävlingsgrenen trial för hästar (en gren inom westernridning). Förare och hund ska ta sig igenom en bana och genomföra olika övningar (eller moment). På banan finns det mellan 12 till som mest 20 olika skyltar som berättar vad ekipaget, hund och förare, ska göra. Man ska - enligt reglerna - genomföra banan och alla moment i ett raskt men naturligt tempo, men rallylydnad går inte ut på att vara snabbast.

Sporten passar alla typer av hundar, stora som små, renrasiga och blandraser, unga som gamla. För hundar som kanske har haft någon skada men som man vill sätta igång igen, då är rallylydnad perfekt. Och som förare kan du vara ung eller gammal, nybörjare inom hundsport eller erfaren. Rallylydnad är en hundsport som förbättrar relationen mellan dig och din hund och passar därför utmärkt om man vill göra något vid sidan av någon annan hundsport.

Text, foto & layout Lotta Treiberg

© **Sveriges Hundungdom 2018**

Perfekt träning

I den första och lättaste klassen i rallylydnad, nybörjarklassen, görs alla moment med hunden kopplad. Alltså kan hundar som det av någon anledning inte går att ha lösa träna och till och med tävla i rallylydnad. Men att kunna ha sin hund under kontroll fast den är utan koppel gör livet både enklare och roligare förstås. Och målet för de flesta är nog att man vill komma vidare upp i klasserna. Vill du börja med rallylydnad är den grundläggande vardagslydnaden den bästa starten. Det innebär att hunden kan gå fint i koppel på din vänstra sida, att den kan sitt, ligg och stanna kvar samt att den kommer på din inkallningssignal. En annan stor fördel med rallylydnad är att nästan alla moment kan tränas in inomhus. Inte så dumt under den långa, mörka och kalla årstiden, eller hur?

Belöningar

Hundar är precis som vi när det gäller vad man gillar här i livet. Det som den ena hunden tycker är toppen kanske lämnar den andra hunden helt likgiltig. Vid all träning, även till vardags, är det viktigt att hitta någonting som hunden verkligen gillar. Många hundar är förtjusta i mat och godbitar och där kanske den bästa belöningen blir favoritgodiset.

I rallylydnad lägger man stor vikt vid kontakten och det innebär bland annat att bunden ska vara följsam. Som den här sheltien som verkligen är med sin matte, trots att det ligger gott godis gömt under den vita bunden.

För andra är det en leksak eller boll som gäller och för några andra kanske det absolut bästa är att få ditt glada beröm och en vänlig klapp. När du vet vad din hund helst vill belönas med kan du börja träningen. I början av träningen begär du mycket litet för att din hund ska få sin belöning. När hunden känns säkrare och du vet att den förstår vad du vill kan du kräva lite mer.

Att träna in olika saker som man kan ha nytta av i rallylydnaden med hjälp av en så kallad klicker är ingen dum idé. Klicker är en liten dosa som ger ifrån sig ett klickande ljud. När man "klickar in" sin hund ger man den en godbit exakt samtidigt som man "klickar". Hunden lär sig snart att "klick" betyder att den gjorde rätt och får belöning och beröm. Fördelen med en klicker i jämförelse med att säga "bra" eller "duktig" är att det går fortare att "klicka" än att prata och att alla "klick" alltid låter likadant.

Skyltarna

Det är domaren som bestämmer hur banan ska gå och vilka skyltar som ska finnas med och i vilken ordning de ska stå uppställda. Tävlingsbanan är minst 15 x 25 meter och på tävlingar är banans område utmärkt. Skyltarna får inte vara mindre än A4 och på skyltarna finns både en skiss och en text hur momentet är tänkt att utföras. Vid varje skylt finns också ett nummer och banan ska tas i nummerordning.

270 grader vänster: När det här ekipaget, på bilden t b, kommer till skylt nummer 12 ska de båda två svänga 270 grader åt vänster. Hunden ska följa föraren (på förarens vänstra sida) väl i svängen. Svängen ska göras som en mjuk, snäv båge eller på stället. **I Regler för rallylydnadstävlingar** förklaras hur man tolkar alla skyltar som finns med på tävlingar.

Momenten

Det finns förstås mängder med moment, som rörelserna på skyltarna beskriver, och varianter på dessa. Domaren dömer hur varje moment utförs. I regel ska hundens position vara på din vänstra sida, men under vissa moment kommer hunden att hamna på höger sida. I rallylydnad är det vissa grundövningar som återkommer: stopp/stanna, sitt, ligg, sväng höger/vänster, höger/vänster runt och att göra små cirklar i både höger- och vänster varv.

Du och hunden passerar och gör alla moment på vänster sida om skyltarna. Det finns även skyltar som ger anvisningar om tempot: sakta, snabbt och normalt. Och så finns spiral och slalom mellan koner. I klasserna över nybörjarklass ska hopphinder finnas med, men det är inga höjdhopp som krävs, för de största hundarna är hindret max 40 cm högt.

På vissa skyltar kan det stå att hunden ska gå ett varv runt föraren, vilket labradoren på den vänstra bilden gör. På andra skyltar kan det stå att föraren ska gå ett varv runt hunden som under tiden ska stå, sitta eller ligga kvar, se bilden ovan till höger.

Rhodesian ridgeback som snart ska in på tävlingsbanan.

Tävlingar i rallylydnad

Det är Svenska Brukshundklubben som är huvudman för sporten som alltså ansvarar för regler och för att utbilda domare och funktionärer. Alla hundar som är över 10 månader är välkomna, alltså även blandraser och kryptorchida, och även löptikar. Hundens förare ska vara medlem i någon av Svenska Kennelklubbens anslutna klubbar, som till exempel Sveriges Hundungdom. Om hunden inte är registrerad i Svenska Kennelklubben måste man lösa en tävlingslicens (TAVLIC), som man ansöker om hos Svenska Kennelklubben. Det är domaren som bestämmer vilka moment (skyltar) banan ska innehålla och det är domaren som sätter poängen på varje ekipage. Du och hunden är under bedömning hela tiden ni befinner er på banområdet. Vad domaren vill se, förutom att ni genomför alla moment bra, är att du och din hund har kul tillsammans och att ni har bra kontakt. Du får både använda rösten och kroppsspråk för att hjälpa hunden, däremot får du inte ta i hunden.

Först banvandring

Inför varje tävlingsklass är det banvandring i minst 8-10 minuter. Då får alla förare (men inte hundarna) gå banan och se vilka moment just den tävlingen bjuder på. Domaren finns med under banvandringen och kan svara på frågor från de tävlande. Banan har alltid skyltar som markerar start och mål. Hundens position – om inget moment innebär någonting annat – ska vara på din vänstra sida, och inte mer än en halvmeter framför, bakom eller vid sidan om dig. Samma avstånd, en halvmeter, gäller också det avstånd som man ska utföra momentet från skylten. När du startar i rallylydnad har du 100 poäng med dig. Domaren kan sedan dra poäng - 1, 3, 5 eller 10 - beroende på olika fel och misstag som händer under eller mellan momenten.

Exempel på olika poängavdrag: ett poäng kan domaren dra om kopplet är sträckt eller om hunden utför momentet långsamt eller tveksamt. Tre poängs avdrag blir det om hund eller förare välter en skylt eller kon. Eller om hunden är orolig när den ska sitta, ligga eller stå. Fem poäng drar domaren om hunden skäller överdrivet eller om hunden nosar mycket under momenten. Tio poäng drar domaren om hunden eller förare inte utför momentet korrekt eller om föraren gör större fel, som till exempel att man glömmer hur banan går. Förutom poäng vid varje moment är max tio poäng reserverade och de gäller helhetsintrycket. Domaren vill se ett ekipage som utstrålar samarbete och arbetsglädje.

Olika klasser och uppflyttning

Alla börjar i *Nybörjarklassen* och i den här klassen är det mellan 12-15 moment på banan. Hundarna ska vara kopplade, men kopplet ska – om man vill ha höga poäng – hela tiden vara löst hängande. Det kan vara värt att tänka på att ekipaget är under bedömning även mellan själva momenten. Det är det som händer mellan momenten som bedöms i protokollets helhetsintryck. Flest poäng drar domaren för olika förarfel och bristande samarbete. I de högre klasserna dras 10 poäng om hunden vägrar hoppa hindret. Vill man vandra vidare upp i klasserna måste man få ihop minst 70 poäng vid tre tävlingstillfällen alternativt har man fått full pott, 100 poäng, vid ett tillfälle.

I rallylydnad får du prata och berömma din hund och visa vägen med händer och med kroppen. Däremot får du inte medvetet ta i hunden eller locka den med godis eller leksak. Du och din hund bedöms även mellan momenten. Det är inte tillåtet att använda s.k flexi-koppel och i de klasser där hunden ska vara kopplad ska kopplet inte vara sträckt. Löst hängande koppel och fin kontakt visar american staffordshire terriern på bilderna.

Man kan bli underkänd

Vissa fel och brister kan göra att man blir underkänd. Det kan hända om man inte genomför ett moment alls, eller om man gör momenten i fel ordning eller om man ger hunden godis. Skulle hunden lämna banan eller kanske kissa eller bajsa under tävlingen blir man också underkänd. Det största misstaget man kan göra som förare är dock att ge hunden kraftigt obehag, antingen med rösten eller om man slår den (aga av hund är förbjuden) och uppträder olämpligt. Om det händer får man lämna banan och tävlingen direkt.

Men det finns inget i reglerna som tvingar dig att starta i en högre klass. Nästa klass kallas för *Fortsättningsklass* och här ska hunden vara okopplad. Det blir också några fler moment och ett av dem är ett hopp hinder. Uppflyttningsreglerna är detsamma i alla klasser, men det krävs högre poäng för att få flytta upp. För den som vill fortsätta i högre klass går upp i *Avancerad klass*, som innehåller lika många moment som *Fortsättningsklassen*, men här är det svårare moment bland dem. Den svåraste klassen kallas för *Mästarklass* och i den ingår 18-20 moment, bland annat *två hopp hinder* och *bärande av föremål*. Föremålet får du som förare själv välja.

Gör inte hunden som du vill måste du lägga band på irritationen och fortsätta som om ingenting hänt. Det kan vara bra att alltid ha i huvudet att våra hundar vill göra sitt bästa och bara gör det som de har kunskap och är tränade för. Skulle det inte bli så höga poäng på er första tävling är det bara att ta nya tag för snart är det säkert en ny tävling!

En glad hund lyckas alltid bäst!

Frestelsen kan bestå av godis som gärna får lukta oemotståndligt gott, eller leksaker. För den lilla terriern ovan var det svårt att gå förbi godiset, däremot klarar den leksaken mycket bra på bilden på böger.

Frestelsen

Från fortsättningsklass och uppåt kan domaren lägga in ett moment som kallas för *frestelsen*. Två koner placeras ut och en bit från konerna finns det antingen en skål med riktigt gott godis eller leksaker. Föraren och hunden ska passera frestelserna genom att göra en åtta runt konerna. Det här momentet kallas också för Åttans frestelse.

Agria Rallylydnad Cup

Sveriges Hundungdom har infört en tävlingcup tillsammans med Djurförsäkringsbolaget Agria. Sedan tidigare har vi cuper i junior handling och freestyle. Vill man vara med anmäler man sig till en uttagningstävling. De tre främsta, med minst 75 poäng, i alla klasser kvalificerar sig till finalen i slutet av året.

Från och med fortsättningsklass ska ett hoppbinder finnas med på banan. De är dock inte så höga, för de minsta hundarna är det 10 cm högt och för de största 40 cm.

Diplom delas ut

I alla klasser kan hunden få titlar i form av diplom. Har man klarat tre tävlingar med minst 70 poäng i Nybörjarklassen får hunden titeln Rallylydnadsdiplom (RLD N). Diplom får man också i de högre klasserna. För den som lyckas riktigt bra i högsta klassen, Mästarklassen, delas certifikat ut och hunden kan bli Rallylydnadschampion.

Träning och tävlingar

Många Hundungdomsklubbar, lokala Bruks-hundklubbar och lokala Kennelklubbar har kurser och träningsträffar i rallylydnad. För även om det här är en sport som passar bra att träna ensam blir allting förstås mycket roligare om man är några stycken. Sporten har som sagt snabbt blivit väldigt populär och när du börjar leta kommer du säkert hitta mindre och större tävlingar året runt. Några klubbar har tävlingar i lånade inomhuslokaler eller ridhus under vinterhalvåret. Om du vill anmäla till en tävling eller åka och titta på en går du in på Svenska Bruks Hundklubbens hemsida under SBK tävling (www.sbktaavling.se) och där hittar du alla officiella tävlingar i Sverige. På den sidan skapar du också ditt och hundens eget tävlingskonto som du använder dig av vid tävlingsanmälan.

Mål

Bli medlem i Sveriges Hundungdom

Vi är Svenska Kennelklubbens ungdomsförbund och är till för dig som är mellan 6 och 25 år. Som medlem hos oss får du många förmåner, bland annat ungdomsmedlemskap och medlemstidningar. Ditt medlemskap ger dig också rätt att tävla i flera olika hundsporter som freestyle, agility och rallylydnad. Vi anordnar läger, tävlingar och funktionärsutbildningar runt om i Sverige. Om du vill gå en kurs med din hund ska du först gå in på Sveriges Hundungdoms hemsida och kolla om du hittar en lokalklubb i din närhet. På lokalklubben kommer du att träffa andra ungdomar som precis som du har hundar och hundsport som sitt största intresse. På hemsidan hittar du mer information om Agria Rallylydnadscup och Ungdoms SM, vårt eget mästerskap där rallylydnad är en av grenarna.

Sveriges Hundungdom
Box 478
191 24 Sollentuna
Telefon 08-795 30 85
e-post info@shu.se
www.shu.se

Agria
Djurförsäkring